

Daleko od Boží slávy (Ř 1–3)

Základní verš

„Všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy.“ (Ř 3,23)

Hned na začátku Listu Římanům se apoštol Pavel snaží definovat důležitou pravdu, která je pro pochopení evangelia podstatná – nešťastný stav člověka. Tato pravda odráží skutečnost, že od pádu člověka do hříchu jsme všichni poznamenáni hříchem. Hřích je vepsán do našich genů stejně jako barva našich očí.

Martin Luther ve svém Komentáři k Římanům napsal: „Vyjádření *všichni jsou pod mocí hříchu* (Ř 3,9) je třeba chápat v duchovním smyslu. Nejde tedy o to, jak se lidé vidí vlastníma očima nebo jak je hodnotí ostatní, ale jak je vidí Bůh. Všichni jsou pod mocí hříchu – ti, kteří jsou v očích lidí zřejmými přestupovateli zákona, ale i ti, kteří sami sebe vnímají jako spravedlivé nebo se tak na ně dívají ostatní. Ti, kteří navenek dělají dobré skutky, činí tak buď ze strachu před trestem, z touhy po zisku a slávě nebo ze záliby v určitém jednání, ale ne z ochotné mysli. Takto sice člověk navenek koná dobré skutky, ale uvnitř je zcela ponořen v hříšných touhách, které jsou opakem dobrých skutků.“ (LUTHER, Martin. *Commentary on Romans*, str. 69)

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Evangelium: Boží moc ke spasení (Ř 1,16.17)

¹⁶Nestydím se za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka. ¹⁷Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přece psáno: „Spravedlivý z víry bude živ.“ (Ř 1,16.17)

Osobní studium

Jak úvodním veršům rozumíš? Co pro tebe znamenají? Jak prožíváš zaslíbení a naději, která je v těchto verších vyjádřena?

Dnešní biblický text, kterým apoštol Pavel shrnul hlavní myšlenku svého dopisu do Říma, obsahuje několik klíčových pojmů:

1. *Evangelium*. Toto řecké slovo původně znamenalo jakoukoli „dobrou zprávu“. V biblickém kontextu však jde konkrétně o dobrou zprávu o Kristu jako Mesiáši. Dobrou zprávou je, že slíbený Mesiáš již přišel a že každý, kdo v něho uvěří, může být zachráněn. Věčnou záchranu nám totiž nezajistí naše dobré skutky ani poslušnost zákona, ale výlučně Ježíš a jeho dokonalá spravedlnost.
2. *Spravedlnost*. Bible označuje za spravedlivého toho, kdo se může s čistým svědomím a bez obav postavit před svého Boha a soudce. Jak uvidíme později, List Římanům tento výraz ještě blíže vysvětluje. Důležité je všimnout si, že ve verši Ř 1,17 se objevuje výraz „Boží spravedlnost“. Je to tedy spravedlnost, jež pochází od Boha a Bůh nám ji nabízí. Jedině tato spravedlnost nám může zajistit věčný život.
3. *Víra*. Původní řecké slovo *pistis* vyjadřuje myšlenku víry a důvěry. Při dalším studiu uvidíme, jakým způsobem Pavel používá tento výraz v souvislosti s naším spasením.

Aplikace

Kdy prožíváš největší nejistotu, pokud jde o tvé vlastní spasení? Co je příčinou této nejistoty? Proč si myslíš, že tvé obavy mají reálný základ? Z čeho podle tebe vyvěrají: z nepochopení Božích zaslíbení nebo z vědomí, že ses vzdálil Bohu? V obou případech je tu tvůj milující Spasitel, který ti i dnes nabízí své odpuštění.

Všichni zhřešili (Ř 3,10–23)

¹⁰*Jak je psáno: „Nikdo není spravedlivý, není ani jeden, ¹¹nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha; ¹²všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden. ¹³Hrob otevřený je jejich hrdlo, svým jazykem mluví jen lest, hadí jed skrývají ve rtech, ¹⁴jejich ústa jsou samá kletba a hořkost, ¹⁵jejich nohy spěchají prolévat krev, ¹⁶zhouba a bída je na jejich cestách; ¹⁷nepoznali cestu pokoje ¹⁸a úctu před Bohem nemají.“ ... ²³Všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy. (Ř 3,10–18.23)*

Osobní studium

Je zvláštní, že někteří lidé dnes tato slova zpochybňují a odmítají přijmout myšlenku lidské hříšnosti. Jsou přesvědčeni, že člověk je ve své podstatě dobrý. Tento pohled pravděpodobně souvisí s odlišným chápáním toho, co znamená „být dobrý“. Lidé se možná porovnávají s druhými a zdá se jim, že jsou na tom lépe. Když se budeme porovnávat s lidmi, vždy nakonec najdeme někoho horšího, než jsme sami. To z nás však neudělá dobré lidi. Ale když se začneme porovnávat se svatým a spravedlivým Bohem, v té chvíli uvidíme vlastní bídu a sami sobě se zošklivíme.

Verš Ř 3,23 hovoří o „Boží slávě“. Komentátoři nabízejí různé výklady tohoto výrazu. Určitou pomocí je nám text **1K 11,7**, jenž v jiné souvislosti hovoří o muži, který je „obrazem a odleskem slávy Boží“. Boží sláva určitým způsobem souvisí s jeho „obrazem“ v nás. Tento „Boží obraz“ v každém z nás zničil hřích. Hříšný člověk již nedokáže plně odrážet Boží obraz a jeho slávu.

Přečti si znovu text Ř 3,10–18. Je dnes situace člověka jiná? V čem? Které z uvedených obrazů a charakteristik tě nejlépe vystihují? Jaký bys byl, kdyby v tvém životě nebyl Kristus?

Navzdory smutnému popisu stavu lidstva, který nacházíme ve třetí kapitole Listu Římanům, naše situace není beznadějná. První krok, který potřebujeme udělat, je uznat vlastní hříšnost a bezmocnost. K tomu nás vede Duch svatý. Pokud se tomuto vlivu nebudeme vědomě bránit, bude výsledkem jeho působení hluboká lítost. Shodíme masku své soběstačnosti a upřímně zvoláme: „Bože, slituj se nad mnou hříšným“ (**L 18,13**).

Aplikace

Kdy naposledy jsi našel odvahu podívat se kriticky na svůj život? Jak jsi na tom, když se porovnáš s dobrým a svatým Bohem? Určitě to není snadné ani příjemné, ale je to jen první krok. Máš odvahu udělat ho například dnes? Pokud ne, co ti v tom brání?

Pokrok lidstva? (Ř 1,22–32)

²²Tvrdí, že jsou moudří, ale upadli v bláznovství: ²³zaměnili slávu nepomíjitelného Boha za zobrazení podoby pomíjitelného člověka, ano i ptáků a čtvernožců a plazů. ²⁴Proto je Bůh nechal na pospas nečistým vášním jejich srdcí, takže zneuctívají svá vlastní těla; ²⁵vyměnili Boží pravdu za lež a klanějí se a slouží tvorstvu místo Stvořiteli...

²⁸Protože si nedovedli vážit pravého poznání Boha, dal je Bůh na pospas jejich zvrácené mysli, aby dělali, co se nesluší. ²⁹Jsou plni nepravosti, podlosti, lakoty, špatnosti, jsou samá závist, vražda, svár, lest, zlomyslnost, jsou donašeči, ³⁰pomlouvači, Bohu odporní, zpupní, nadutí, chlubití. Vymýšlejí zlé věci, neposlouchají rodiče, ³¹nemají rozum, nedovedou se s nikým snést, neznají lásku ani slitování. ³²Vědí o spravedlivém rozhodnutí Božím, že ti, kteří tak jednají, jsou hodni smrti; a přece nejenže sami tak jednají, ale také jiným takové jednání schvalují. (Ř 1,22–25.28–32)

Osobní studium

Na počátku 20. století si lidé mysleli, že lidstvo dosáhlo vrcholu svého rozvoje, že morálka se bude zlepšovat a věda a technika nám zaručí éru štěstí a úspěchu. Mnozí doufali, že spějeme k dokonalosti. Věřili, že dobrá výchova a vzdělání povznesou lidstvo i společnost.

Naneštěstí se dějiny 20. století vyvíjely úplně jinak. Bylo to jedno z nejkrvavějších a nejkrutějších století v lidských dějinách. Je ironií, že právě vědecké poznatky dopomohly i k největším tragédiím. Umožnily lidem vraždit v takovém rozsahu, o jakém se největším zločincům v minulosti ani nesnilo.

V čem spočíval problém?

Přečti si text Ř 1,22–32. Jak se uvedený popis stavu člověka v prvním století projevuje dnes, v 21. století?

Možná potřebujeme víru k tomu, abychom uvěřili mnohým věcem souvisejícím s křesťanstvím – můžeme sem zařadit vzkříšení z mrtvých, druhý příchod Ježíše Krista, nová nebesa a novou zemi. Ale tomu, že lidstvo je hříšné, nepotřebuje věřit. Každý z nás dnes pociťuje důsledky problému, o kterém už před staletími psal apoštol Pavel.

Jak se principy, uvedené ve verších Ř 1,22.23, projevují v současnosti? Co si dnes lidé postavili na místo Boha, kterého odmítli? V čem spočívá bláznovství takového postoje?

Aplikace

Kdy máš pokušení „uctívat“ něco jiného nebo někoho jiného než svého Boha? Co se ti může stát „náhradou“ za Stvořitele?

Co mají židé a pohané společného? (Ř 2,1–3)

¹Proto nemáš nic na svou omluvu, když vynášíš soud, ať jsi kdokoli. Tím, že soudíš druhého, odsuzuješ sám sebe. Neboť soudíš, ale činiš totéž. ²Víme přece, že Boží soud pravdivě postihuje ty, kteří tak jednají. ³Myslí si snad, když soudíš ty, kdo takto jednají, a sám činiš totéž, že ty ujdeš soudu Božímu? (Ř 2,1–3)

Co tedy? Máme my židé nějakou přednost? Vůbec ne! Vždyť jsme už dříve ukázali, že všichni, židé i pohané, jsou pod mocí hříchu... (Ř 3,9)

Osobní studium

V první kapitole se Pavel zaměřil především na pohany, kteří již dávno odešli od Boha a stali se otroky svých vlastních vášní. Apoštol však neměl v úmyslu šetřit ani své krajany, kteří žili jako věřící lidé. Navzdory všemu požehnání, které dostali (Ř 3,1.2), i oni patřili mezi hříšníky, jejichž jedinou nadějí je Kristova milost. V tomto smyslu jsou na tom židé a pohané stejné.

Přečti si texty Ř 2,1–3 a 2,17–24. Před čím Pavel varuje? Jaké poselství bychom si měli vzít z jeho výstrahy?

„Nemyslete si, že jste lepší než ostatní, a nesuďte je. Neznáte pohnutky jejich jednání, a proto je nemůžete posuzovat. Kritikou vynášíte rozsudek sami nad sebou. Dáváte najevo, že jste na straně satana, žalobce svých bratří.“ (DA 314; TV 214)

„Nejprve apoštol ukázal, že všichni pohané jsou hříšní. Nyní osobitým a důrazným způsobem ukazuje, že i židé žijí v hříchu – a to především proto, že poslouchají zákon pouze navenek – řídí se literou, nikoli duchem.“ (LUTHER, Martin. *Commentary on Romans*, str. 69)

Často se stává, že vidíme hříchy druhých a poukazujeme na ně. Přitom nejednou děláme stejné, ba i horší věci. Při pohledu na chyby druhých se často cítíme spokojeni. Získáváme falešnou jistotu, že ve srovnání s nimi na tom nejsme až tak špatně.

Pavel se však snaží své krajany a spoluvěřící varovat, aby pohany neodsuzovali, protože oni sami – členové vyvoleného národa – jsou stejně hříšní. Vzhledem ke světlu a poznání, které dostali, možná někdy i více. Apoštol tím chce zdůraznit, že nikdo z nás není tak spravedlivý, aby naplnil Boží požadavky. Nikdo není sám o sobě svatý a dobrý. Ať jsme židé nebo pohané, ženy nebo muži, věřící nebo nevěřící – jsme hříšníci, kteří zasluhují odsouzení. Nebýt Boží milosti, o níž hovoří evangelium, byli bychom beznadějně ztraceni.

Aplikace

Kdy máš sklon odsuzovat druhé za věci, v nichž někdy selháváš i ty? Jak to změnit? Ať patříš do kterékoli z těchto skupin, Ježíš přišel zachránit i tebe!

Evangelium a pokání (Ř 2,4–11)

***4*Či snad pohrdáš bohatstvím jeho dobroty, shovívavosti a velkomyslnosti, a neuvědomuješ si, že dobrotivost Boží tě chce přivést k pokání? *5*Svou tvrdostí a nekajícnou myslí si stíráš Boží hněv pro den hněvu, kdy se zjeví spravedlivý Boží soud. *6*On „odplatí každému podle jeho skutků“. *7*Těm, kteří vytrvalostí v dobrém jednání hledají nepomíjející slávu a čest, dá život věčný. *8*Ty však, kteří prosazují sebe, odpírají pravdě a podléhají nepravosti, očekává hněv a trest. *9*Souzení a úzkost padne na každého, kdo působí zlo, předně na Žida, ale i na Řeka; *10*avšak sláva, čest a pokoj čeká každého, kdo působí dobro, předně Žida, ale i Řeka. *11*Bůh nikomu nestraní. (Ř 2,4–11)**

Osobní studium

Přečti si text Ř 2,4. Jaké poselství se zde pro nás nachází v souvislosti s otázkou spasení?

Určitě to znáte. Malé děti se začnou strkat. Pětiletý bratříček udeří svou mladší sestřičku tak silně, že spadne. Rodiče ho hned napomenou a chtějí od něj, aby se jí omluvil. S obrovskou neochotou a zrakem upřeným do země chlapec potichu procedí skrz zuby: „Promiň.“ To zřejmě není to správné „pokání“.

Náš biblický text říká, že Boží dobrota nás chce k pokání „přivést“, ne „přinutit“. Bůh nechce používat donucovací prostředky. Je úžasně trpělivý. Chce lidi k sobě přitáhnout svou láskou. Ví, že vynucené pokání ztrácí pravý smysl.

Přečti si text Ř 2,4–10. Co se děje s těmi, kteří vzdorují Boží lásce, odmítají pokání a neposlouchají Boha?

V těchto verších Pavel vyzdvihuje roli správných skutků v životě. Ospravedlnění si nemůžeme zasloužit svými skutky. To však neznamená, že v křesťanském životě není důležité správné jednání. Verš 7 například říká, že spasení je pro ty, kteří „vytrvalostí v dobrém jednání hledají nepomíjející slávu a čest“. Naše úsilí nám nepřinese spasení, ale je součástí naší křesťanské zkušenosti. Skutečné pokání, které vychází ze srdce, v nás automaticky probouzí touhu po změně života a vítězství nad hříchem, který jsme vyznali.

Aplikace

Jak ve svém životě prožíváš pokání? Kdy ho vnímáš jako upřímné? Kdy se ti pokání zdá pouze jako nezbytné zlo, bez kterého nezískáš odpuštění? Jak může tento postoj změnit uvědomění si hrůzy hříchu a krásy Boží lásky?

Podněty k zamyšlení

„Bible ukazuje, že hřích není pohromou, která padla na člověka bez jeho vědomí. Je to důsledek aktivního postoje a rozhodnutí, jež jako lidé děláme. Kromě toho, hřích není nedostatkem dobra. Hřích znamená, že nespĺňujeme Boží očekávání. Je to špatný směr, kterým jsme se jako lidstvo záměrně vydali. Není to slabost, za kterou bychom nemohli být voláni k odpovědnosti. Svými postoji a činy si totiž vybíráme cestu vzpoury vůči Bohu. Přestupujeme jeho zákon a odmítáme poslouchat jeho Slovo. Hřích se snaží proklouznout mezi pravidly, která určil Bůh. Hřích je vzpourou vůči Bohu.“ (*The Handbook of Seventh-day Adventist Theology*. Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing, 2000, str. 239)

„Viděla jsem smutný obraz stavu tohoto světa. Nemravnost roste a vládne tomuto věku. Ještě nikdy zlo neovládalo společnost v takové míře. Lidé jsou ochromeni. Ti, kteří chtějí stát na straně cnosti a skutečného dobra, jsou při pohledu na drzost, sílu a úspěch sil zlamomyslnění. Vyrůstající nepravost se netýká jen nevěřících a posměvačů. Byli bychom rádi, kdyby to tak bylo, ale není. Týká se i těch, kteří se hlásí k víře a ke Kristu. Dokonce ani někteří z těch, kteří tvrdí, že čekají na Kristův návrat, na něj nejsou lépe připraveni než satan. Nechtějí být očištěni... Tak dlouho žili v hříšných touhách, že se jim nečistota a převrácenost staly něčím přirozeným.“ (2T 346)

Otázky k rozhovoru

1. *Jak bys odpověděl těm, kteří navzdory všemu, co se ve světě děje, tvrdí, že se lidstvo jako celek zlepšuje? Jaké argumenty tito lidé používají a jak bys na ně reagoval?*
2. *Uvažujte o uvedeném citátu od Ellen G. Whiteové. Co dělat, když se v popsané situaci najdeme? Máme to vzdát? Měli jste někdy chuť říct: „Nemá to smysl. Jsem tak špatný. Nezměním se a se spasením se mohu rozloučit“? Co byste poradili tomu, kdo zápasí s podobnými pocity?*
3. *Proč bychom měli jako křesťané mluvit a přemýšlet o naší zkaženosti a hříšnosti? Nemáme raději mluvit o lásce a evangeliu? Jak nám reálné pochopení našeho stavu může pomoci více ocenit krásu evangelia a Boží lásky?*
4. *Uvažuj o obrovském množství protestantů, kteří se rozhodli raději zemřít, než aby se vzdali své víry. V čem spočívá síla tvé víry? Je tvá víra tak silná, že bys byl ochoten pro Boha i zemřít?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy: